

Warszawa, dnia 11 marca 2016 r.

Poz. 315

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA INFRASTRUKTURY I BUDOWNICTWA¹⁾**

z dnia 23 lutego 2016 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie prowadzenia kursów z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych²⁾

Na podstawie art. 58 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. poz. 1367 i 1454 oraz z 2015 r. poz. 1273 i 1893) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie prowadzenia kursów z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych (Dz. U. poz. 619) załącznik nr 2 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Infrastruktury i Budownictwa: *A. Adamczyk*

---

¹⁾ Minister Infrastruktury i Budownictwa kieruje działem administracji rządowej – transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury i Budownictwa (Dz. U. poz. 1907 i 2094).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia postanowień dyrektywy Komisji 2012/45/UE z dnia 3 grudnia 2012 r. dostosowującej po raz drugi do postępu naukowo-technicznego załączniki do dyrektywy 2008/68/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie transportu lądowego towarów niebezpiecznych (Dz. Urz. UE L 332 z 04.12.2012, str. 18).

Załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury
i Budownictwa z dnia 23 lutego 2016 r. (poz. 315)

ZAKRES, RAMOWY PROGRAM I MINIMALNY CZAS TRWANIA KURSU NA EKSPERTA ADN,
EKSPERTA ADN DO SPRAW PRZEWOZU GAZÓW ORAZ EKSPERTA ADN
DO SPRAW PRZEWOZU CHEMIKALIÓW

I. KURS NA EKSPERTA ADN (podstawowy)

Wymagania dotyczące szkolenia ekspertów – część ogólna kursu podstawowego

I) Ogólna część powinna obejmować co najmniej następujące informacje:

Ogólne:

Cele i struktura ADN.

Konstrukcja i wyposażenie:

- konstrukcja i wyposażenie statków podlegających ADN.

Techniki pomiarowe:

- pomiary toksyczności, zawartości tlenu, wybuchowości.

Wiedza o produktach:

- klasyfikacja i charakterystyka zagrożeń towarów niebezpiecznych.

Łaładunek, wyładunek i przewóz:

- łaładunek, wyładunek, wymagania dotyczące ogólnej eksploatacji oraz wymagania dotyczące przewozu.

Dokumenty:

- dokumenty, które powinny znajdować się na pokładzie podczas przewozu.

Zagrożenia i środki zapobiegawcze:

- ogólne środki bezpieczeństwa.

Ćwiczenia praktyczne:

- ćwiczenia praktyczne, szczególnie w odniesieniu do wchodzenia do pomieszczeń, używania gaśnic, sprzętu przeciwpożarowego oraz osobistego wyposażenia ochronnego, jak również detektorów gazów łatwopalnych, mierników tlenu i toksymetrów.

Stateczność:

- parametry i poziomy stateczności,
- przechyły,
- przykłady obliczeń,
- stateczność awaryjna, stany pośrednie i końcowy zatopienia,
- wpływ powierzchni swobodnych,
- zmiana stateczności na bazie kryteriów stateczności wyjściowej,
- zmiana stateczności z udziałem krzywych ramienia dźwigni,
- zastosowanie urządzenia kontrolującego stan łaładowania,
- użycie urządzenia kontrolującego stan łaładowania do obliczania łaładowania,
- zastosowanie książki stateczności zgodnie z działem 9.3 ADN.

oraz do wyboru (część specjalistyczna):

I A) Część dotycząca „statków przewożących łaładunek suchy” powinna obejmować co najmniej następujący zakres programowy kursu:

Konstrukcja i wyposażenie:

- konstrukcja i wyposażenie statków do przewozu łaładunków suchych.

Zajmowanie się łaładowniami i przyległymi pomieszczeniami:

- odgazowanie, czyszczenie, konserwacja,
- wentylacja łaładowni i przestrzeni poza obszarami ochraniającymi.

Łaładunek, wyładunek i przewóz:

- wymagania dotyczące łaładunku, wyładunku, ogólnej eksploatacji i przewozu,
- oznakowanie sztuk przesyłki.

Dokumenty:

- dokumenty, które powinny być na pokładzie w czasie przewozu.

Zagrożenia i środki zapobiegawcze:

- ogólne środki bezpieczeństwa,
- osobisty sprzęt ochrony i bezpieczeństwa.

Lub
I B) Część dotycząca zbiornikowców powinna obejmować co najmniej następujący zakres programowy kursu: Konstrukcja i wyposażenie: <ul style="list-style-type: none">
- konstrukcja i wyposażenie zbiornikowców,
- wentylacja,
- systemy załadunku i wyładunku. Zajmowanie się zbiornikami ładunkowymi i przyległymi pomieszczeniami: <ul style="list-style-type: none">
- odgazowywanie, czyszczenie, konserwacja,
- podgrzewanie i chłodzenie ładunku,
- manipulowanie naczyniami dla ładunków resztkowych. Techniki pomiaru i próbkowania: <ul style="list-style-type: none">
- pomiary toksyczności, zawartości tlenu i wybuchowości,
- pobieranie próbek. Załadunek, rozładunek i przewóz: <ul style="list-style-type: none">
- załadunek, rozładunek, ogólne wymagania eksploatacyjne i przewozowe. Dokumenty: <ul style="list-style-type: none">
- dokumenty, które powinny być na pokładzie w czasie przewozu. Zagrożenia i środki zapobiegawcze: <ul style="list-style-type: none">
- środki zapobiegawcze oraz ogólnego bezpieczeństwa,
- iskrzenie,
- osobiste wyposażenie ochrony i bezpieczeństwa,
- pożary i pożarnictwo.
II. KURS NA EKSPERTA ADN DO SPRAW PRZEWOZU GAZÓW
Kurs specjalistyczny dotyczący gazów powinien obejmować co najmniej następujący zakres programowy: Znajomość fizyki i chemii: <ul style="list-style-type: none">
- prawa gazowe, np. Boyle'a, Gay-Lussaca i podstawowe;
- ciśnienia cząstkowe i mieszaniny, np. definicje i proste obliczenia, wzrost ciśnienia oraz odgazowanie zbiorników ładunkowych;
- liczba Avogadro i obliczanie masy idealnego gazu oraz zastosowanie formuły masy;
- gęstość masowa, gęstość względna i objętość cieczy, np. gęstość i objętość w stosunku do wzrostu temperatury oraz maksymalnego stopnia napełnienia;
- ciśnienie i temperatura krytyczna;
- polimeryzacja, np. problemy teoretyczne i praktyczne, warunki przewozu;
- parowanie, skraplanie, np. definicja, stosunek objętości cieczy do objętości pary;
- mieszanki, np. ciśnienie pary, mieszaniny i charakterystyki zagrożeń;
- związki i wzory chemiczne. Praktyka: <ul style="list-style-type: none">
- mycie zbiorników ładunkowych, np. mycie w przypadku zmiany ładunku, dodanie powietrza do ładunku, metoda mycia (odgazowania) przed wejściem do zbiorników ładunkowych;
- pobieranie próbek;
- zagrożenie wybuchem;
- zagrożenia zdrowotne;
- pomiary stężenia gazu, np. jakiego przyrządu używać i jak;
- monitorowanie zamkniętych przestrzeni i wchodzenie do nich;
- świadectwo odgazowania i pracy dozwolonej;
- stopień napełnienia i przepelnienia;
- urządzenia bezpieczeństwa;
- pompy i sprężarki. Środki awaryjne: <ul style="list-style-type: none">
- obrażenia fizyczne, np. materiały na skórze, wdychanie gazu, pomoc;
- nieprawidłowości dotyczące ładunku, np. przeciek w połączeniu, przepelnienie, polimeryzacja oraz zagrożenia w pobliżu statku.
III. KURS NA EKSPERTA ADN DO SPRAW PRZEWOZU CHEMIKALIÓW
Kurs specjalistyczny dotyczący chemikaliów powinien obejmować co najmniej następujący zakres programowy: Znajomość fizyki i chemii: <ul style="list-style-type: none">
- produkty chemiczne, np. molekuly, atomy, stan fizyczny, kwasy, zasady, utlenianie;
- gęstość masowa, gęstość względna, ciśnienie i objętość cieczy, np. gęstość, objętość i ciśnienie z punktu widzenia wzrostu temperatury, maksymalnego stopnia napełnienia;

- temperatura krytyczna;
  - polimeryzacja, np. problemy teoretyczne i praktyczne, warunki przewozu;
  - mieszaniny, np. ciśnienie pary, mieszanin, charakterystyka zagrożeń;
  - związki i wzory chemiczne.
- Praktyka:
- czyszczenie zbiorników ładunkowych, np. odgazowanie, mycie, ładunki resztkowe i naczynia dla ładunków resztkowych;
  - załadunek i wyładunek, np. systemy rurociągów pary, urządzenia szybkiego zamykania, wpływ temperatury;
  - pobieranie próbek;
  - niebezpieczeństwo wybuchu;
  - zagrożenia dla zdrowia;
  - pomiary stężenia gazu, np. którego przyrządu użyć i jak;
  - nadzorowanie przestrzeni zamkniętych i wchodzenie do nich;
  - świadectwa odgazowania i pracy dozwolonej;
  - stopień napelnienia i przepełnienia;
  - instalacje bezpieczeństwa;
  - pompy i sprężarki.
- Środki awaryjne:
- obrażenia fizyczne, np. kontakt z ładunkiem, wdychanie gazu, pomoc;
  - wady związane z towarem, np. przeciek w połączeniach, przepełnienie, polimeryzacja oraz zagrożenia w sąsiedztwie statku.

MINIMALNY CZAS TRWANIA KURSU NA EKSPERTA ADN:

RODZAJE KURSÓW	
I + IA	Podstawowy dla ładunków suchych 32 lekcje po 45 minut – w tym 8 lekcji po 45 minut ze stateczności
I + IB	Podstawowy dla zbiornikowców 32 lekcje po 45 minut – w tym 8 lekcji po 45 minut ze stateczności
I + IA + IB	Podstawowy łączony 40 lekcji po 45 minut – w tym 8 lekcji po 45 minut ze stateczności
II	Specjalistyczny o gazach 16 lekcji po 45 minut
III	Specjalistyczny o chemikaliach 16 lekcji po 45 minut

IV. ZAKRES, RAMOWY PROGRAM ORAZ MINIMALNY CZAS TRWANIA KURSU ODNOWIENIOWEGO^{*)}

I + IA	Podstawowy dla ładunków suchych 16 lekcji po 45 minut – w tym minimum 2 lekcje po 45 minut ze stateczności
I + IB	Podstawowy dla zbiornikowców 16 lekcji po 45 minut – w tym minimum 2 lekcje po 45 minut ze stateczności
I + IA + IB	Podstawowy łączony 16 lekcji po 45 minut – w tym minimum 2 lekcje po 45 minut ze stateczności
II	Specjalistyczny o gazach 8 lekcji po 45 minut
III	Specjalistyczny o chemikaliach 8 lekcji po 45 minut

^{*)} Kurs odnowieniowy – dla osób, które przed upływem pięciu lat od dnia wydania świadectwa powinny przejść dodatkowe przeszkolenie w ciągu ostatniego roku poprzedzającego termin upływu ważności świadectwa obejmującego swym zakresem program wyszczególniony w:

I + IA dla: Podstawowy dla ładunków suchych

I + IB dla: Podstawowy dla zbiornikowców

I + IA + IB dla: Podstawowy łączony

II dla: Specjalistyczny o gazach

III dla: Specjalistyczny o chemikaliach